

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΚΩΦΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Δρ Κουρμπέτης Βασίλειος

Επιστημονικός Δ/ντής

Εθνικό Ίδρυμα Προστασίας Κωφών

Η πλειοψηφία των προγραμμάτων για κωφούς μαθητές στις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ευρώπη έχει προχωρήσει από την προφορική μέθοδο διδασκαλίας σε μία μέθοδο περισσότερο προσαρμοσμένη στις ανάγκες των παιδιών και η οποία περιλαμβάνεται στη Φιλοσοφία της Ολικής Επικοινωνίας (Jordan, Gustason και Rose, 1977) και της δίγλωσσης εκπαίδευσης. Αυτή η κίνηση έχει σαφέστατα επηρεαστεί από μελέτες που συγκρίνουν τις δυνατότητες μάθησης και κοινωνικής ένταξης μεταξύ κωφών παιδιών που προέρχονται από ακούοντες γονείς και κωφών παιδιών που προέρχονται από κωφούς γονείς (Moore, 1982).

Η συγκεκριμένη έρευνα πραγματοποιήθηκε με σκοπό να διαγνωσθούν και να εκτιμηθούν οι δυνατότητες κοινωνικής ένταξης των κωφών παιδιών στην Ελλάδα. Τα αποτελέσματα παρέχουν στους εκπαιδευτές των κωφών χρήσιμες πληροφορίες που πιθανόν μπορούν να χρησιμοποιηθούν και να βοηθήσουν για την επιλογή της κατάλληλης μεθόδου επικοινωνίας στα σχολεία.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αν και τα κωφά άτομα αντιμετωπίζουν πολλά εμπόδια στη ζωή τους, ωστόσο σαν ομάδα χαρακτηρίζονται από στοιχεία όπως προσαρμοστικότητα, ψυχική υγεία, παραγωγικότητα και σταθερότητα (Moore 1987). Μετά από ανάλυση διαφόρων μελετών σχετικές με την κοινωνική και ψυχολογική ανάπτυξη των κωφών παιδιών, η Meadow (1980) παρατήρησε ότι όλες οι μελέτες των τελευταίων 4 δεκαετιών συγκλίνουν στο εξής: σε γενικές γραμμές τα κωφά παιδιά είναι λιγότερο κοινωνικά ώριμα και έχουν περισσότερα προβλήματα προσαρμογής από ό,τι τα ακούοντα παιδιά. Αυτές ακριβώς οι μελέτες δείχνουν ότι δεν ευθύνεται η κώφωση από μόνη της για αυτές τις διαφορές, αλλά πολύ περισσότερο η πρώιμη αντιμετώπισή της μέσω των τρόπων επικοινωνίας με τα κωφά παιδιά και των εκπαιδευτικών μεθόδων που επιλέγονται στα πρώτα τους χρόνια. Το γεγονός ότι τα κωφά παιδιά στερούνται ικανοτήτων ομιλίας από πάρα πολύ μικρή ηλικία, παίζει καθοριστικό ρόλο στη συνολική κοινωνική και ψυχολογική τους ανάπτυξη. Η Meadow (1969) ισχυρίζεται ότι οι δυνατότητες ομιλίας επηρεάζουν περισσότερο από οτιδήποτε άλλο τη διαμόρφωση της Προσωπικής Εικόνας των κωφών παιδιών που προέρχονται από ακούοντες γονείς. Επιπροσθέτως, οι προσδοκίες των γονέων και η αποδοχή της κώφωσης από την οικογένεια, είναι σημαντικοί παράγοντες και επηρεάζουν κατά πολύ την ανάπτυξη της Προσωπικής Εικόνας. Έχει αναφερθεί ότι τα κωφά παιδιά που προέρχονται από

κωφούς γονείς παρουσιάζονται να έχουν σημαντικά υψηλότερο επίπεδο Προσωπικής Εικόνας από τα κωφά παιδιά που προέρχονται από ακούοντες γονείς.

Η οικογένεια από μόνη της και η μετάβασή της μέσα από διάφορα στάδια ζωής, παίζουν ένα σημαντικό ρόλο στην κοινωνική και ψυχολογική ανάπτυξη των κωφών παιδιών. Ο Moors (1973) ισχυρίζεται ότι τα ακόλουθα σημεία είναι πολύ σημαντικά και είναι αυτά που διαφοροποιούν τις κωφές οικογένειες με κωφά παιδιά από τις ακούοντες οικογένειες με κωφά παιδιά:

- προηγούμενη εμπειρία με την κώφωση
- διαδικασία της αναγνώρισης της έλλειψης ακοής
- λήψη αποφάσεων σχετικά με το χώρο εκπαίδευσης
- προσωπικές επιθυμίες και
- δυνατότητες επικοινωνίας.

Καταλήγει ότι η όλη ανωτερότητα των κωφών παιδιών κωφών γονέων δεν είναι μόνο αποτέλεσμα της χρήσης νοηματικής γλώσσας από πολύ νωρίς, αλλά πολύ περισσότερο αποτέλεσμα της “πρώιμης αποδοχής της κώφωσης από τους κωφούς γονείς και της επακόλουθης μείωσης της έντασης κατά τη διάρκεια των μεταβατικών σταδίων στον κύκλο της ζωής”. (Moore 1973 p 18). Αυτό το συμπέρασμα έχει επίσης υποστηριχθεί από πολλούς άλλους ερευνητές. (Corson 1973, Brasel 1975, Meadow 1980, Hoffmeister 1985).

Αντικείμενο της μελέτης

Αυτή η μελέτη είναι μία αρχική αξιολόγηση της κοινωνικής προσαρμοστικότητας των Κωφών Παιδιών στην Ελλάδα. Οι διαφορές και οι ομοιότητες που παρατηρούνται σε αυτή τη μελέτη μεταξύ κωφών παιδιών κωφών γονέων και κωφών παιδιών ακούοντων γονέων, θα μπορούσαν να καταλήξουν στην ομαδοποίηση ορισμένων αξιοσημείωτων δεδομένων τα οποία συνεισφέρουν κατά πολύ στην εκπαιδευτική απόδοση των κωφών παιδιών. Αν συγκρίναμε τα κωφά παιδιά στην Ελλάδα με κωφά παιδιά σε άλλες χώρες, θα βλέπαμε μέσα απ’ αυτή τη σύγκριση εκπαιδευτές κωφών παιδιών να διδάσκουν χρησιμοποιώντας εμπειρικές μεθόδους. Η εκπαίδευση των κωφών εδώ και καιρό θεμελιώθηκε βασισμένη σε μη εμπειρική βάση πληροφοριών (Hoffmeister, 1985).

Αυτή η μελέτη έχει και έναν ακόμη σκοπό, ο οποίος είναι να φέρει στο φως θέματα, τα οποία θα κινητοποιήσουν τους ειδικούς στον τομέα της Εκπαίδευσης και των Κοινωνικών Επιστημών ώστε να αρχίσουν την έρευνα σε θέματα που αφορούν την Κώφωση στην Ελλάδα.

Υπόθεση της μελέτης

Βασισμένη σε μία εκτεταμένη ανάλυση ερευνών, οι οποίες είναι πολύ κοντά σ’ αυτή που παρουσιάζουμε τώρα, η υπόθεση της μελέτης έχει ως εξής:

Κωφά παιδιά κωφών γονέων συγκρινόμενα με κωφά παιδιά ακούοντων γονέων θα παρουσιάσουν ένα υψηλότερο επίπεδο ανάπτυξης της κοινωνικής, συναισθηματικής και προσωπικής τους εικόνας.

Μέθοδος

Δείγματα

Για την απόκτηση ενός αντιπροσωπευτικού δείγματος για την πραγματοποίηση της μελέτης, ήρθαμε σε επαφή με τα μεγαλύτερα σχολεία κωφών. Αρχικά ζητήθηκε από τα σχολεία να παρουσιάσουν μία λίστα με κωφά παιδιά κωφών γονέων μεταξύ 8-17 ετών. Αυτή η ομάδα επιλέχθηκε πρώτη επειδή ακριβώς αντιπροσωπεύει ένα πολύ μικρό αριθμό του πληθυσμού των κωφών. Η εξεύρεση κωφών παιδιών ακουόντων γονέων που να συμφωνούν με τα κωφά παιδιά κωφών γονέων σε όλες τις μεταβλητές ήταν πολύ πιο εύκολο. Ακολουθεί μία λίστα όλων των μεταβλητών που χρησιμοποιήθηκαν για κάθε ζευγάρι:

- 1. Ηλικία.
- 2. Φύλο.
- 3. Ηλικία που πήγαν για πρώτη φορά σχολείο.
- 4. Ηλικία διάγνωσης της κώφωσης.
- 5. Βαθμός έλλειψης ακοής.
- 6. Ύπαρξη επιπρόσθετων αναπηριών.
- 7. Δείκτης νοημοσύνης.
- 8. Σύνθεση του σχολείου.

Πίνακας 1:
Σχολεία που προσεγγίστηκαν για την έρευνα

ΣΧΟΛΕΙΟ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΤΥΠΟΣ
ΕΙΠΚ	Αθήνα	Δημόσιο
ΠΡΩΗΝ ΜΑΡΤΙΝΟΥ	Πειραιάς	Δημόσιο
ΕΙΠΚ	Πάτρα	Δημόσιο
ΕΙΠΚ	Θεσσαλονίκη	Δημόσιο

Οργάνωση

Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε:

Η Καταγραφή της Κοινωνικής και Συναισθηματικής Κατάστασης των Κωφών Μαθητών (Meadow / Kendall), (Social Emotional Assesment Inventory for Deaf Children).

Επειδή η κλίμακα αυτή δε χρησιμοποιήθηκε ποτέ σε σχέση με κωφά παιδιά στην Ελλάδα, είναι απαραίτητη μία εξήγηση αυτής καθώς επίσης και το πώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί ώστε να καλύψει τις συγκεκριμένες ανάγκες αυτής της μελέτης.

Η Καταγραφή της Κοινωνικής και Συναισθηματικής Κατάστασης των Κωφών Μαθητών (Meadow / Kendall)

“Η Καταγραφή της Κοινωνικής και Συναισθηματικής Κατάστασης των Κωφών Μαθητών” δημιουργήθηκε στις ΗΠΑ και δημοσιεύθηκε το 1982 από το Gallaudet College, Pre - College Programs. Είναι ένα εργαλείο το οποίο αποτελείται από 59 σημεία και σχεδιάστηκε ώστε να χρησιμοποιείται και να συμπληρώνεται από τους δασκάλους που έρχονται σε στενή επαφή με τους κωφούς μαθητές τους. Οι δάσκαλοι βαθμολογούν τους κωφούς μαθητές σε 59 σημεία τα οποία ταξινομούν σε 3 κλίμακες. Οι 3 κλίμακες μετρούν και αξιολογούν την Κοινωνική Προσαρμοστικότητα, την Προσωπική τους Εικόνα και τη Συναισθηματική Προσαρμοστικότητα. Το εργαλείο αυτό προσαρμόστηκε στα Ελληνικά για να χρησιμοποιηθεί με τους Έλληνες κωφούς. Το πρωτότυπο αυτής μεταφράστηκε στα Ελληνικά από το συγγραφέα της τρέχουσας μελέτης. Η Ελληνική μετάφραση μεταφράστηκε εκ νέου στα Αγγλικά από έναν Έλληνα απόφοιτο σε θέματα γλωσσολογίας και ο οποίος δεν ήταν γνώστης της πρωτότυπης έκδοσης. Η μετάφραση αυτή τροποποιήθηκε και βελτιώθηκε περαιτέρω με τη βοήθεια Ελλήνων επιστημόνων, άλλοτε εξοικειωμένων και άλλοτε όχι με την Κώφωση. Το τελικό αποτέλεσμα χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα μελέτη. Η διαδικασία προσαρμογής ήταν παρόμοια με αυτές που ακολουθήθηκαν στην Δανία και στο Ισραήλ (Zweibel, Meadow and Dyssegaard 1986). Το μέγεθος της αξιοπιστίας της προσαρμογής της “Καταγραφής της Κοινωνικής και Συναισθηματικής Κατάστασης των Κωφών Μαθητών” μετρήθηκε με τη βοήθεια της ανάλυσης του Hoyt ακολουθώντας την **Variance Technique**.

Το μέγεθος της αξιοπιστίας όσον αφορά την κλίμακα της κοινωνικής προσαρμοστικότητας των κωφών μαθητών ήταν 84%, της συναισθηματικής προσαρμοστικότητας 77% και της προσωπικής τους εικόνας 85%. Ολόκληρο το τεστ αξιολογήθηκε με ένα ποσοστό αξιοπιστίας ίσο με 91%.

Οι βαθμολογίες της κοινωνικής και συναισθηματικής ανάπτυξης 26 κωφών μαθητών πραγματοποιήθηκαν από τους δασκάλους τους. Και τα 26 ερωτηματολόγια βαθμολογήθηκαν και επιστράφηκαν από τους δασκάλους μέσα σε 30 ημέρες.

Κοινωνική και Συναισθηματική αξιολόγηση

Τα συμπεράσματα των κλιμάκων της κοινωνικής και συναισθηματικής προόδου καθώς επίσης και της προσωπικής τους ενότητας συλλέγονται από τους βαθμούς που συμπληρώνει κάθε δείγμα (κωφός μαθητής) χωριστά. Η Καταγραφή της Κοινωνικής και Συναισθηματικής Κατάστασης των Κωφών Μαθητών ολοκληρώθηκε από τους δασκάλους και βαθμολογήθηκε από τον ερευνητή. Το προσαρμοσμένο τεστ δεν περιέχει μηχανισμούς βαθμολογίας γιατί έτσι θα μετατρεπόταν σε μία βαρετή διαδικασία στην οποία δε θα μπορούσαμε να εξασφαλίσουμε τη συμμετοχή των δασκάλων. Αυτή η τεχνητή δυσκολία δεν επηρέασε την αξιοπιστία του τεστ.

Μία πρώτη εξέταση των μέσων όρων της βαθμολογίας των δασκάλων σε όλες τις κλίμακες, δείχνει τη τάση τους να βαθμολογούν τους μαθητές τους θετικά (όταν τα 1 και 2 είναι αρνητικά και 3 και 4 θετικά, ένας

μόνο μαθητής, σε μία μόνο κλίμακα έχει ένα μέσο όρο ίσο με 1,6). Για την εξασφάλιση ενός ικανοποιητικού βαθμού απαιτείται ένα ποσοστό επιτυχίας σε κάθε κλίμακα ίσο με 80%. Η εξέταση απέδειξε ότι το αναγκαίο αυτό ποσοστό συμπληρώθηκε από όλους τους μαθητές και στις 3 κλίμακες.

Κοινωνική Προσαρμοστικότητα

Η κοινωνική προσαρμοστικότητα μετρήθηκε με την κλίμακα 1 και περιλαμβάνει 23 μέρη, καθαρά προσανατολισμένα στις γενικές συμπεριφορές της κοινωνικής προσαρμοστικότητας. Τα δεδομένα που εσυλλέχθησαν από την κλίμακα της κοινωνικής προσαρμοστικότητας υποβλήθηκαν σε μία t-test ανάλυση με συγγενή δείγματα. Ο πίνακας 2 δείχνει ότι μεταξύ των δύο ομάδων της μελέτης υπάρχει μια διαφορά, αλλά αυτή η διαφορά, ενώ ευνοούσε τα κωφά παιδιά κωφών γονέων, εν τούτοις δεν έφτασε σε επίπεδα στατιστικής σημασίας. Όλα τα δείγματα και στις δύο ομάδες βαθμολογήθηκαν θετικά και οι μέσοι όροι κυμαίνονται στις θετικές βαθμολογίες της κάθε κλίμακας.

Πίνακας 2

Βαθμολογίες της Κλίμακας Κοινωνικής Προσαρμοστικότητας για κωφά παιδιά κωφών γονέων (ΚΠΚΓ) και κωφά παιδιά ακουόντων γονέων (ΚΠΑΓ).

	N	X	SD	MA X	MIN	RANG E	DF	T
ΚΠ ΚΓ	13	3.5	0.3	3.4	2.4	1.0		
ΚΠ ΑΓ	13	3.7	0.4	3.8	2.6	1.2		
							12	.058*

* NS

Προσωπική Εικόνα

Κάθε δείγμα βαθμολογήθηκε χρησιμοποιώντας την κλίμακα της Προσωπικής Εικόνας του τεστ, η οποία περιλαμβάνει 29 κομμάτια φτιαγμένα για τη μέτρηση της Προσωπικής Εικόνας. Οι δάσκαλοι εμφανίζονται να βαθμολογούν τους μαθητές θετικά. Οι βαθμολογίες υποβλήθηκαν σε μία t-test ανάλυση με συγγενή δείγματα. Οι βαθμολογίες παρουσίασαν σημαντικές διαφορές που παρουσιάζουν σε ευνοϊκότερη θέση τα κωφά παιδιά κωφών γονέων (p<.05). Ο πίνακας 3 παρουσιάζει τα αποτελέσματα της t-test ανάλυσης και στις δύο ομάδες.

Πίνακας 3
Βαθμολογίες προσωπικής τους εικόνας κλίμακας για κωφά παιδιά κωφών γονέων
και κωφά παιδιά ακουόντων γονέων

	N	X	SD	MA X	MIN	RANG E	DF	T
ΚΠ ΚΓ	13	3.45	0.40	3.95	2.39	1.56		
ΚΠ ΑΓ	13	3.19	0.40	3.69	2.17	1.52		
							12	.2.25*

* P“.05

Συναισθηματική Προσαρμοστικότητα

Η κοινωνική προσαρμοστικότητα μετρήθηκε με μία κλίμακα που περιλαμβάνει 13 κομμάτια και είναι και η μικρότερη που χρησιμοποιήθηκε στην καταγραφή. Ο πίνακας 4 δείχνει ότι η ανάλυση των μέσων όρων με τη μέθοδο του t-test σε παρόμοιες μετρήσεις απέδειξε ότι δεν υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των δύο ομάδων ακόμα και αν τα κωφά παιδιά ακουόντων γονέων πήραν χαμηλότερους βαθμούς.

Μόνο ένα δείγμα βαθμολογήθηκε αρνητικά από τους δασκάλους σε αυτή την κλίμακα. Παρόλα αυτά ο μέσος όρος της βαθμολογίας των μαθητών και στις δύο ομάδες ήταν ξανά θετικός.

Πίνακας 4
Βαθμολογίες κλίμακας συναισθηματικής προσαρμοστικότητας
για κωφά παιδιά κωφών γονέων και κωφά παιδιά ακουόντων γονέων

	N	X	SD	MA X	MIN	RANG E	DF	T
ΚΠ ΚΓ	13	3.35	0.41	3.90	2.61	1.29		
ΚΠ ΑΓ	13	3.187	0.64	1.60	1.60	2.32		
							12	.0896*

*NS

Σύγκριση με την αρχική υπόθεση

Τα συμπεράσματα της μελέτης δείχνουν ότι η αρχική εικασία της μελέτης υποστηρίχθηκε μερικώς. Η ομάδα των κωφών παιδιών κωφών γονέων έλαβαν σημαντικά καλύτερες βαθμολογίες από την ομάδα των κωφών παιδιών ακουόντων γονέων. Φαίνεται ότι η ύπαρξη κωφών γονέων επηρεάζει σημαντικά και κοινωνικοσυναισθηματική πρόοδο των κωφών παιδιών. Τα δεδομένα τα οποία έδειξαν ότι αν και τα ΚΠΚΓ παρουσίασαν ένα υψηλότερο επίπεδο ανάπτυξης της κοινωνικής, συναισθηματικής και προσωπικής τους εικόνας, όπως μετρήθηκαν από την καταγραφή, εν τούτοις η διαφορά με την άλλη ομάδα ήταν αξιοσημείωτη μόνο όσον αφορά την ανάπτυξη της προσωπικής τους εικόνας.

Κοινωνική και συναισθηματική προσαρμοστικότητα και ανάπτυξη της προσωπικής εικόνας

Τα συμπεράσματα της έρευνας παρουσίασαν αρκετά στοιχεία σχετικά με την Κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη και την ανάπτυξη της Προσωπικής Εικόνας των κωφών στην Ελλάδα και πιο συγκεκριμένα όσον αφορά αυτές τις δύο ομάδες (ΚΠΚΓ και ΚΠΑΓ). Σύμφωνα με την καταγραφή της κοινωνικής και συναισθηματικής κατάστασης των κωφών μαθητών, οι δάσκαλοι θεωρούν ότι οι μαθητές τους έχουν καλώς αναπτυχθεί και κοινωνικά και συναισθηματικά και έχουν αναπτύξει μια σωστή και υγιή προσωπική εικόνα. Η βαθμολογία των ΚΠΚΓ είναι μεγαλύτερη από τη βαθμολογία των ΚΠΑΓ και στις τρεις κλίμακες. Παρ' όλα αυτά η πιο μεγάλη διαφορά σημειώθηκε στην κλίμακα της Προσωπικής Εικόνας όπου οι δάσκαλοι αξιολόγησαν ότι οι μαθητές τους που είχαν κωφούς γονείς έχουν περισσότερο και θετικότερα αναπτυγμένη την προσωπική τους εικόνα. Αυτή ωστόσο η μεταβλητή που καθιστά τα ΚΠΚΓ να παρουσιάζουν υψηλότερο δείκτη ανάπτυξης δεν μπορεί εύκολα να αναγνωριστεί. Μελέτες στις ΗΠΑ (Meadaw 1967 & 1969) έχουν δείξει ότι το οικογενειακό κλίμα και οι ομιλητικές ικανότητες έχουν πολύ μεγάλη επίδραση στη διαμόρφωση της προσωπικής εικόνας των κωφών παιδιών. Η Meadow ισχυρίζεται ότι η από νωρίς επικοινωνία με τα χέρια επηρεάζει θετικά τη διαμόρφωση του χαρακτήρα των κωφών παιδιών, αλλά θα ήταν αφελές να αποδώσουμε τα πάντα στον από νωρίς με τα χέρια τρόπο επικοινωνίας που χρησιμοποιούν οι κωφοί γονείς με τα παιδιά τους, δηλαδή την Ελληνική Νοηματική Γλώσσα (ΕΝΓ). Γεγονός είναι ότι οι κωφοί γονείς δεν παρέχουν μόνο αυτό στα παιδιά τους. Όλοι οι κωφοί γονείς που πήραν μέρος σε αυτή τη μελέτη είναι ενεργά μέλη της κωφής κοινότητας. Συμμετέχουν στις κοινωνικές εκδηλώσεις της κοινότητας των Κωφών. Μέσα από την κοινότητα πολλοί ενήλικες έρχονται σε επαφή και επικοινωνούν χρησιμοποιώντας την ΕΝΓ με το κωφό παιδί το οποίο μέρα με τη μέρα μπαίνει όλο και περισσότερο μέσα στην κωφή κοινότητα. Έτσι λοιπόν η από νωρίς με τα χέρια επικοινωνία και οι κοινωνικές συναναστροφές μέσα με μία φυσική κοινότητα είναι στενά συνδεδεμένες στην περίπτωση των ΚΠΚΓ. Είναι δύσκολο να χωρίσουμε αυτά τα δύο μεταξύ τους, αλλά και να αποδώσουμε την εμφανή ανωτερότητα των ΚΠΚΓ έναντι στα ΚΠΑΓ σε ένα από τα δύο. Θα ήταν ίσως πιο σωστό να πούμε ότι υπάρχει μία πολύ ισχυρή σχέση εξάρτησης μεταξύ της από νωρίς με τα χέρια επικοινωνίας και των κοινωνικών συναναστροφών, σε πολύ νεαρή ηλικία.

Πρέπει να γίνει ιδιαίτερη αναφορά και να εξετασθεί η συναισθηματική κατάσταση των γονέων μετά τη

διάγνωση της κώφωσης του παιδιού τους. Στην Ελλάδα δεν υπάρχει κάτι καταγεγραμμένο, το οποίο να μας πληροφορεί για τις φάσεις τις οποίες περνούν οι κωφοί ή ακούοντες γονείς αφού πληροφορηθούν το γεγονός της κώφωσης των παιδιών τους και ούτε υπάρχουν στοιχεία τα οποία να υποστηρίζουν ότι αντιδρούν διαφορετικά από τους γονείς στις ΗΠΑ.

Χρησιμοποιώντας στοιχεία ερευνών που έχουν πραγματοποιηθεί στις ΗΠΑ, είναι ίσως αλήθεια ότι όλοι οι ακούοντες γονείς περνούν από παρόμοια τραυματικά στάδια, αλλά όμως μόνο θεωρίες μπορούν να ειπωθούν για την επίδραση που έχει το κωφό παιδί στην οικογένεια και η οικογένεια στο κωφό παιδί. Ίσως στη δυναμική της κωφής οικογένειας να οφείλεται η υψηλότερη ανάπτυξη της προσωπικής εικόνας των παιδιών τους. Αυτές ακριβώς οι δυναμικές εμφανίζονται να έχουν πολλές ομοιότητες με αυτές που διακρίναμε στις ΗΠΑ. Υπάρχουν πολύ μικρές διαφορές μεταξύ της Ελληνικής και Αμερικάνικης Κουλτούρας των Κωφών. Η οικογένεια και οι πολιτιστικές δυναμικές της κωφής κοινότητας επιτρέπουν στα κωφά παιδιά να αναγνωρίσουν, να συγκρίνουν και να καταλάβουν τους εαυτούς τους, με άλλα λόγια εκτείνονται σε ένα φυσιολογικό περιβάλλον. Όπως ειπώθηκε και προηγουμένως τα ΚΠΚΓ συναναστρέφονται αποτελεσματικά μέσα στη φυσική τους κοινότητα χρησιμοποιώντας μία φυσική και αποτελεσματική γι' αυτούς γλώσσα, την Ελληνική Νοηματική Γλώσσα. Ένα κωφό παιδί σε ένα σύλλογο κωφών ένα Σαββατόβραδο ή σε κάποια άλλη ειδική περίπτωση αποτελεί περισσότερο τον κανόνα παρά την εξαίρεση. Αυτό που είναι σημαντικό είναι η αμοιβαιότητα των αλληλεπιδράσεων μεταξύ των ενήλικων της κοινότητας και των κωφών παιδιών. Αυτές οι φυσιολογικές παράμετροι δεν φαίνονται να είναι παρούσες στις οικογένειες των ακουόντων και οπωσδήποτε δεν αποτελούν κομμάτι της κουλτούρας των ακουόντων. Αυτή είναι όμως η κοινότητα το κωφό παιδί των ακουόντων γονέων τουλάχιστον βιολογικά ανήκει.

Έτσι όπως εξηγήσαμε παραπάνω, η επίδραση των θετικών δυναμικών της οικογένειας και γνώση και χρήση της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας, αναγνωρίστηκαν ως οι πιο σημαντικές μεταβλητές για την ανωτερότητα των ΚΠΚΓ. Τα ΚΠΚΓ είναι οι ενεργοί παραλήπτες μίας αντιπροσωπευτικής γλωσσικής επικοινωνίας και μίας θετικά ψυχολογικής πληροφόρησης, οι οποίες συμβάλλουν στην θετική κοινωνικοσυναισθηματική και προσωπική τους ανάπτυξη. Το ΚΠΑΓ παρουσιάζεται να είναι ένας παθητικός παραλήπτης όλου αυτού του φάσματος. Επειδή η σπουδαιότητα της ενεργής συμμετοχής στις αμφίδρομες επικοινωνιακές σχέσεις έχουν υπογραμμιστεί σε διάφορες μελέτες για κωφά και ακούοντα παιδιά (Schlesinger 1978, Schlesinger & Meadow 1972, Meadow 1980, Meadow 1983, Maestas & Moores 1980) είναι περιπό να επεκταθούμε περισσότερο.

Είναι αλήθεια, ειδικά στην Ελλάδα, ότι η πρώιμη αναγνώριση της κώφωσης δεν αποτελεί πάντα τον κανόνα για τους ακούοντες γονείς. Σε αυτή τη μελέτη όλα τα παιδιά αναγνωρίστηκαν ως κωφά πριν από την ηλικία των 2 ετών. Αυτό βέβαια δεν είναι μία τυπική περίπτωση. Πριν από την ηλικία του ενός έτους η σχέση γονέα - βρέφους είναι συνήθως κανονική, μια που η Κώφωση είναι "μη ορατή" και στα μάτια κάποιου που δεν είναι εξοικειωμένος με αυτή, το παιδί ενεργεί σα φυσιολογικό βρέφος.

Για τους κωφούς γονείς το ερώτημα της κατάστασης ακοής δεν είναι πρωταρχικό, παρ' όλα αυτά όμως είναι σημαντικό. Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι κωφοί γονείς είναι ικανοί να χειριστούν την πραγματικό-